

Tarnai Nándor Városi Könyvtár és Kulturális Intézmény
7342 Mágocs, Szabadság u. 7.
Tel./Fax.: 06-72/451112 Mobil: 06-20/2940556
email: magocskonyvtar@gmail.com; muvhazmagocs@gmail.com

17. sz. melléklet

GYŰJTŐKÖRI SZABÁLYZAT

Készítette:

Schottné Gloiber Ida
intézményvezető

2015

A GYŰJTŐKÖRI SZABÁLYZAT CÉLJA:

A gyűjtőköri szabályzatban foglalt feladatok célja, hogy meghatározza azokat az elveket, amelyek alapján a gyűjtemény szervezése történik. A gyűjtemény a Könyvtár szolgáltatásainak alapja.

Így a beszerzendő dokumentumok körének meghatározása csak a könyvtár által ellátott feladatok, valamint az intézmény székhelyének és vonzáskörzetének speciális tényezői alapján történhet. Az ellátandó feladatok meghatározása a könyvtár jellege és típusa szerint történik. A mágocsi városi könyvtár középfokú könyvtári ellátását nyújtó, általános gyűjtőkörű közművelődési könyvtár, amely iskolai könyvtári feladatokat is ellát. A beszerzendő dokumentumok körét ez alapvetően meghatározza.

A könyvtár jellegén és típusán túlmenően a település demográfiai, gazdasági és kulturális jellemzői egyaránt meghatározzák a gyűjtemény összetételét.

A típusba sorolás a könyvtárak nagyságrendjéből, a könyvtári hálózatban elfoglalt helyéből és a szolgáltatások mélységéből következik.

Típusát tekintve **könyvtárunk „C” típusú városi közművelődési könyvtár**, ennek megfelelően:

- A nemzeti könyvtermésből gyűjti az irodalom tartalmi egészét, válogatva a közművelődési könyvtárban felmerülő igények alapján.
- A magyar nyelven megjelent kézikönyvek és általános segédkönyvek gazdag készletével rendelkezik.
- Válogatva gyűjti a magyar hírlap-, és folyóirattermést, és amennyiben pénzügyi kerete megengedi, világnyelven (német) megjelenő periodikumokat is beszerz.
- Kiemelten és teljes körűen gyűjti a Mágocs városra és vonzáskörzetére vonatkozó könyveket, periodikákat, fotókat, filmeket és egyéb dokumentumokat. A beszerezhetetlen helyismereti anyagról másolatot készítet. Gyarapítja helyismereti filmtárát és a helyi tv anyagaival és a még fellelhető archív filmekkel.
- Audio-vizuális részlegében gyűjti a CD lemezeket, videókat, DVD-eket, melyek tartalmukkal illeszkednek a könyvtár gyűjteményébe.
- A 14 éven aluli fiatalok könyvtári ellátását gyermekrészlegével szolgálja. Számukra alkalmas gyűjteménnyel rendelkezik.

A fentieket figyelembe véve az egyes művek példányszámának megállapításánál a szorító anyagi körülmények ellenére mindenkor figyelemmel kell lenni a tájékoztatás, a kölcsönzés, és a gyermekrészleg igényeire.

A 17/1976.(VI.7.) MT rendelet 9.§-a szerint:

"(1) A könyvtári anyag (dokumentum) körébe tartozik az irattári jellegű levéltári anyag kivételével

- 1. a nyomtatott könyv, a folyóirat, a hírlap és egyéb időszak kiadvány, a zenemű, a térkép, a metszet, a plakát, a röpirat és más aprónyomtatvány, valamint egyéb nyomdai sokszorosítvány;*
- 2. a nem nyomdai úton terjesztés céljára előállított szöveg-, kép-, adat- és hangrögzítés (gépírat, fénymásolat, fénykép, mikromásolat, film, hanglemez, stb.);*
- 3. a könyvtári jellegű kézirat.(2) Könyvtári jellegű kéziratnak minősül - az irattári anyag kivételével - a kulturális vagy tudományos értékű irat."*

I. Általános kikötések

1./ A gyűjtés mélysége

A városi könyvtár gyűjtőköre a feladatainak megfelelően általános. Gyűjti a társadalomtudományi, természettudományi, az alkalmazott tudományi és az egyes tudományágakra vonatkozó átfogó tudományos műveket, az ismeretterjesztő irodalmat, a szépirodalmi, az ifjúsági és gyermekkönyveket. Gyűjti a város jellegének, termelési profiljának megfelelő műszaki, mezőgazdasági szakirodalmat. Kiemelten gyűjti a helyismeret irodalmát.

2./ Válogatás, teljesség, kiemelés

A könyvtár típusából és méretéből eredően nem törekedhet valamennyi területen teljességre. Általában válogatva gyűjt. Amennyiben a biztosított beszerzési keret lehetővé teszi, az alapszintű és középszintű könyveket minden szakterületről beszerezzük, a felső szintű szakirodalmat azonban csak válogatva. Teljességgel gyűjtjük a helyismereti jellegű dokumentumokat, válogatva a társadalomtudományi, művészeti, irodalmi, történelemtudományi, természettudományi, alkalmazott tudományi műveket, valamint a magyar és német nyelvű szépirodalmat.

3./ Időhatárok

Állománygyarapításunk elsősorban az újonnan megjelenő, korszerű ismereteket tartalmazó könyvekre terjed ki. Esetenként azonban régebben kiadott könyveket is beszerzünk, amennyiben kultúrtörténeti értéket képviselnek. A századfordulót megelőző időből főleg a helyismereti anyagot gyűjtjük. Beszerzünk, vagy ajándékként elfogadunk minden ma is hasznosítható tartalmi értékkel rendelkező dokumentumot, amennyiben anyagi helyzetünk lehetővé teszi, s iránta igény jelentkezik, a kiadás idejétől függetlenül.

4./ Nyelvi keretek

Állományunk nagyrészt magyar nyelvű dokumentumokból áll. A nyelvtanulást szeretnénk segíteni, ezért a gyakrabban tanult nyelvekből folyamatosan kis gyűjteményeket alakítunk ki. A nemzetiségi nevelési és oktatási intézményeink miatt német nyelvű könyvekből külön gyűjteményünk van.

5./ Kiadványtípusok

A városi könyvtár gyűjtőkörébe az alábbi dokumentumfélések tartoznak: könyvek, folyóiratok, heti- és napilapok, hanglemezek, (mikrobarázdások és CD-k), kazetták, videokazetták, CD-ROM-ok, számítógépes lemezek, fényképek, kéziratok, fénymásolatok, térképek, aprónyomtatványok (brosúrák).

II. A részlegek gyűjteménye

II.1. FELNŐTT OLVASÓSZOLGÁLAT

Könyvek

A felnőtt olvasószolgálat számára a Magyarországon, magyar nyelven megjelent szakirodalmi kiadványokból az egyes szakmákhoz tartozó átfogó jellegű munkákat kell beszerezni válogatva.

A szépirodalmi, valamint az ifjúsági és gyermekirodalom alkotásai közül egyedi elbírálás

alapján kell a tartós megőrzésre szántakat kiválasztani.

A gyűjteményrész teljességének biztosítása érdekében a Magyarországon megjelent könyvek beszerzését a Magyar Nemzeti Bibliográfia Könyvek Bibliográfiája c. kiadvány adatai alapján ellenőrizni kell. A beszerzésből anyagi vagy egyéb okból kimaradt művekről listát kell készíteni /desideráta/ és a lehetőségekhez mérten minél előbb az állomány be kell illeszteni.

Ezt a feladatot az állománygyarapító és feldolgozó munkatárs végzi el.

Folyóirat, hírlap és egyéb időszak kiadvány

Magyarországon magyar nyelven megjelenő országos terjesztésű folyóirat válogatva;
· minden, Baranya megyében megjelenő megyei terjesztésű periodikum (Dunántúli Napló);

A Nemzeti Kulturális Alap biztosít számunkra 60 féle időszak kiadványt.

A fenti folyóiratok, hírlapok és egyéb időszak kiadványok tartós megőrzéséről (kötetéről, tárolásáról) gondoskodni kell.

A könyvtár vezetője - az olvasószolgálat könyvtárosával - az intézmény hírlap- és folyóirat beszerzési lehetőségeit, valamint az olvasói igényeket szem előtt tartva dönt a felsorolt kategóriákba nem tartozó periodikumok előfizetéséről, átmeneti tárolásáról (tékázásáról), vagy év végi selejtezéséről.

Térképek

A könyvtár válogatva beszerzi és használatba adja a magyarországi településeket, megyéket, tájegységeket, ill. az ország egészét bemutató térképeket, atlaszokat.

Metszetek

A felnőtt olvasószolgálat metszeteket csak indokolt esetben, egyedi elbírálás alapján szerzeményez.

Nem nyomdai úton terjesztés céljára előállított szövegrögzítések

gépiratok, fénymásolatok

A felnőtt olvasószolgálat a gyűjtőkörébe tartozó, de be nem szerezhető, ill. elveszett, elhasznált dokumentumokat - könyvek esetében az újabb, tartalmában az előző kiadással egyenértékű mű megjelenéséig és beszerzéséig - fénymásolatban szerzi be és szolgáltatja.

Adatrögzítések

A felnőtt olvasószolgálat tájékoztató munkájához be kell szerezni minden olyan számítógépes adatbázist, elérhetővé kell tenni minden olyan számítógépes szolgáltatást, ami a könyvtárállományának építését, feltárását, a könyvtári dokumentumokban meglévő információk könnyebb, több szempontú elérését, aktualizálását elősegíti.

Hangrögzítések, hangszalagok-, kazetták

A könyvtár feladata helyi szinten a vakok és gyengén látók ún. hangos könyvekkel való ellátása. Az állományépítés célja az érettségi vizsga letételéhez szükséges szépirodalmi mű- ill. tudományos ismeretet adó gyűjtemény kialakítása. A beszerzést a megfelelő törzsállomány kialakulása után a tényleges használat adatai alapján kell tervezni. Jellegük miatt ezen állományrészről tartós megőrzésre nem kerülnek dokumentumok.

II.2. GYERMEKKÖNYVTÁRI, IFJÚSÁGI RÉSZLEG

Könyvek

A könyvtár gyermekkönyvtár részlege a tartós megőrzés követelménye nélkül gyűjti és szolgáltatja:

- a magyar nyelven megjelenő gyermek- és ifjúsági irodalmat válogatva;
- a felnőttek számára magyar nyelven megjelent szépirodalomból a „válogatás a felnőttek irodalmából” gyűjteményrészbe beillő, elsősorban a középiskolai irodalmi tananyag általtárgyalt műveket;
- a felnőttek számára magyar nyelven kiadott általános és szaktájékoztatót szolgáló művek közül a részleg hatókörébe tartozó korosztály tájékoztatására is alkalmas kiadványokat;
- a felnőttek számára kiadott tudományos és ismeretterjesztő céllal kiadott könyvek közül az e korosztály számára befogadható, ill. az általános középiskolák elvégzéséhez szükséges kiadványokat;
- a gyermekkönyvtári munka bármilyen vonatkozását tárgyaló, segítő szakirodalmi kiadványokat;

A csak helybeni használatra rendelt műveket - egyes, szakmailag indokolható esetek kivételével - egy, a kölcsönzésre rendelt példányokat - az intézmény költségvetési lehetőségeit szem előtt tartva - a várható érdeklődés figyelembe vételével több példányban kell beszerezni. Az ún. „kötelező olvasmányok” a beszerzés során az egyéb állományrészekkel szemben elsőbbséget élveznek.

Folyóirat, hírlap és egyéb időszak kiadvány

A könyvtár gyermekrészlege gyűjti, és olvasói rendelkezésére bocsátja:

- - a Magyarországon, ill. a szomszédos országokban megjelenő magyar nyelvű, gyermekek és 18 éven aluli fiatalok számára kiadott tudományos, ismeretterjesztő, irodalmi, művészeti vagy egyéb információs célt maga elé tűző hírlapokat és folyóiratokat – válogatva.
- - a gyermekkönyvtári szakmai munkát elősegítő szaklapokat.

A felsorolt periodikumokat be kell köttetni, tartós megőrzésükről gondoskodni kell.

Az egyéb hírlapok és folyóiratok beszerzéséről az intézmény vezetője dönt - évente - az olvasói igények, ill. a könyvtár anyagi lehetőségeinek figyelembe vételével.

Térképek

A gyermekkönyvtár részére válogatva kell beszerezni a magyarországi megyéket, megyeszékhelyeket, nagyobb tájegységeket, idegenforgalmi szempontból jelentős helyeket, ill. az ország egészét bemutató térképeket, atlaszokat. A részlegnek e kiadványokból csak helyben használható példányokkal kell rendelkeznie.

Metszetek

A gyermekrészleg metszeteket csak indokolt esetben, egyedi elbírálás alapján szerzeményez.

Röpirat és más aprónyomtatvány, valamint egyéb nyomdai sokszorosítványok

A gyermekkönyvtár alapfeladatainak igényei szerint gyűjti és tárja fel a dokumentumok e körét. Aktualitásuk elvesztése után e kiadványok selejtezendők.

Nem nyomdai úton terjesztés céljára előállított szöveg rögzítések

fénymásolatok

A gyermekkönyvtárban folyó szakmai és tájékoztató munkához szükséges kiadványokat - amennyiben másképp nem elérhetőek - a részleg fénymásolat formájában szerzi be.

2.3. HANG-, ÉS VIDEOTÁR

Könyvek

A könyvtár hang- és video tár részlege a könyvtár használói számára gyűjti és szolgáltatja:

- a Magyarországon magyar nyelven megjelenő zene- és filmművészeti témakörű, valamint a számítástechnika szellemi termékeivel foglalkozó kézikönyveket és tájékoztatási segédleteket - válogatással.

A fenti kiadványokat - mivel helybeni használatra rendeltek - egy példányban kell beszerezni.

Folyóirat, hírlap és egyéb időszaki kiadvány

A könyvtár hang- és video tára megőrzés és napi használatba adási céllal gyűjti:

- a Magyarországon, magyar nyelven megjelenő zene- és filmművészeti, valamint az AV technika, számítástechnika szellemi termékeivel foglalkozó periodikákat – erős válogatással.

Zeneművek

Az állomány átfogó képet kell, hogy adjon a zeneirodalom egészéről. A kiemelkedő alkotók mellett tartalmazza a kevésbé jelentős, de egy-egy zenei korszakra mégis jellemző szerzők műveit. Nem elhanyagolható a kortárs alkotások beszerzése.

- Törekszünk a nagy előadóművészek jelesebb felvételeinek beszerzésére, az interpretáló művészet mind teljesebb bemutatására.

- A jazzt a komoly zenéhez hasonlóan kezeljük, azonban átfogó gyűjtésre a könyvtár nem vállalkozik.

- Gyűjtőkörünkbe tartoznak a népzenei – elsősorban magyar – felvételek. Elsősorban a nevesebb előadóművészek felvételeit gyűjtjük – válogatva.

- Helyismereti anyagot tartalmazó hang- és képanyagot, könyveket, periodikákat, aprónyomtatványokat teljességgel gyűjtünk.

- Beszerezzük a nyelvtanuláshoz szükséges hangzó és auditív anyagokat, itt a beszerzésnek csupán az anyagi korlátok szabnak határt. E dokumentumokat - mivel helybeni használatra rendeltek és csak másolatban bocsáthatóak a felhasználók rendelkezésére - egy-egy példányban kell beszerezni.

Röpirat és más aprónyomtatvány, valamint egyéb nyomdai sokszorosítvány

A hang- és video tár alapfeladatainak igényei szerint gyűjti és tárja fel a dokumentumok e körét. Aktualitásuk elvesztése után e kiadványok selejtezendőek.

Képrögzítések . hang- és képrögzítések

filmek

A részleg hagyományos (8, 16, 32 mm-es, stb.) filmet csak indokolt esetben, egyedi elbírálás-alapján szerzeményez – elsősorban a helyismereti részlegbe.

Videofilmek, DVD-k

A hang- és video tár e gyűjteményrészének építésében - a dokumentumtípus sajátosságaiból adódóan - nem vállalhatja a teljességre törekvés igényét. Ennek oka, hogy míg az egyéb do-

17. sz. melléklet

kumentumféleségek szinte kizárólagosan csak a könyvtárak rendszerén belül kölcsönözhetőek, a video - dokumentumok bérbeadására üzleti, kereskedelmi alapon külön hálózatok épültek ki. Ezekkel a könyvtár konkurálni nem kíván, csupán szolgáltatásaik teljessé tételére vállalkozhat. Ennek következtében minden dokumentum beszerzése egyedi elbírálást igényel.

A beszerzés során elsőbbséget élveznek:

- a nem közvetlenül tananyaghoz kapcsolódó, de középiskolás ismeretszintet feltételező tudományos és ismeretterjesztő alkotások;
- a magyar és egyetemes filmművészet klasszikusainak alkotásai;
- a kortárs magyar filmművészet alkotásai;
- a gyermekek részére készült ismeretterjesztő és szórakoztató filmek video adaptációi. A részleg e dokumentumtípust - egyedi, indokolt kivételektől eltekintve - egy példányban, a tartósmegőrzés követelménye nélkül szerzi be és szolgáltatja.

Hangrögzítések

hanglemezek

A hangrögzítések sokszorozásának területén végbemenő technikai változások, az új, mindentekintetben korszerűbb és könyvtári használatra alkalmasabb CD-lemez megjelenésével e dokumentumtípus további gyarapítása csak egyedi elbírálás alapján, indokolt esetben történhet. Az eddig tartós megőrzés céljára, csak helybeni használatra rendelt dokumentumokat - amennyiben az általuk tartalmazott művek azonos, vagy jobb minőségű kiadásban CD-n megjelentek és bekerültek a gyűjteménybe - az alább felsorolt kivételekkel a kölcsönzői állományba kell helyezni.

Kivételek:

- a nyelvtanulást és általában az oktatást segítő felvételek;
- a társadalmi, közösségi és családi ünnepeken gyakran igényelt felvételek;
- a helyi vonatkozású felvételek.

hangszalagok

E dokumentumtípus beszerzése is csak rendkívül indokolt esetben lehetséges.

CD-lemezek, DVD-k

A hang- és video tár gyűjteményének fejlesztésében a fő hangsúlyt a CD-és DVD-lemezek állományának bővítésére kell helyezni. Mivel e dokumentumtípus alkalmas arra, hogy a tartós megőrzés és a kölcsönzési funkciókat egyszerre ellássa, a részlegnek a szerzeményezés során elsősorban arra kell törekednie, hogy e dokumentumtípus állománya a jelenleg meglévő hanglemezállományt hosszabb távon kiváltsa. Ennek során elsősorban a komolyzenei és népzenei, másodsorban a verses, drámai, prózai összeállításokat, harmadsorban a gyermekek számára készült felvételeket, végül pedig az érdeklődést feltételezhetően hosszabb távon megőrző könnyűzenei- és operett felvételeket kell beszerezni.

A kölcsönzésből csak a kölcsönzési idő alatt beláthatóan fel nem használható felvételeket (pl. nyelvleckék) kell kizárni.

hangkazetták

A dokumentumtípus sérülékenysége miatt ezen állományrész tartós megőrzésre, csak helybeni használatra és másolatszolgáltatásra rendelt részét:

- a nyelvtanulást és általában az oktatást segítő felvételek és a
- társadalmi, közösségi és családi ünnepeken gyakran igényelt felvételek alkotják.

Az állomány kölcsönzői részébe a könyvtár mindenkor anyagi lehetőségei szerint, a használói igények figyelembevételével, a tartós megőrzés igénye nélkül könnyűzenei- és mesefelvé-

telek tartoznak.

2.4. HELYISMERETI GYŰJTEMÉNY

Gyűjtőköri alapelvek:

A könyvtár helyismereti gyűjteménye minden könyvtári dokumentumot gyűjt, ami részben vagy egészében, bármilyen vonatkozásban

- a mindenkori közigazgatási határok szerinti Mágocs várossal foglalkozik;
- a várossal szoros kapcsolatban levő (itt született és munkásságával a városhoz kötődő, a városban született és gyermekkorát legalább itt töltő, felnőtt korában a városban valamilyen könyvtári dokumentumban regisztrált tevékenységet végző, ill. egyedi elbírálás alapján helyi személyiségnek tekintett) személy szellemi terméke, vagy vele, tevékenységével foglalkozó munka;
- a könyvtár átfogó, komplex információtár kiépítésére törekszik, ezért gyűjti
- a város természeti, földrajzi viszonyairól (geológia, éghajlat, növény- és állatvilág,)
- gazdasági, társadalmi viszonyairól,
- kulturális életéről szóló műveket és adattárakat.
- Helyismereti jellegűnek tekinti azokat a szépirodalmi alkotásokat, amelyek cselekménye (ill. annak egy részlete) itt játszódik, vagy a városról szól.
- A helyi szerzők művei közül elsősorban a helyi vonatkozásúak, valamint a helyi szerzőkről és műveikről szóló monográfiák, pályaképek, tanulmányok szintén részei a helyismereti gyűjteménynek.

Az egyes dokumentumtípusokra vonatkozó szabályok:

Könyvek

A helyismereti gyűjtemény gyűjtőkörébe tartozó minden könyvet legalább két példányban kell beszerezni. A tartalmi szempontból teljes egészében és a keletkezése miatt ezen állományrészbe tartozó művek egy példányának tartós megőrzéséről e részleg gondoskodik. Ezt a példányt selejtezni nem lehet. Az e csoportba tartozó művek többi példánya is csak helybeni használatra adható ki.

A tartalma szerint csak részben a helyismereti gyűjteménybe tartozó és a szépirodalmi művek esetében a dokumentumok egyedi döntés alapján a felnőtt olvasószolgálat állományába kerülhetnek. Ez esetben egy példány tartós megőrzéséről e részleg gondoskodik, a további példányok a kölcsönzői forgalomba kerülhetnek.

A gyűjteménybe tartozó, de valamilyen ok miatt be nem szerezhető műveket a részleg másolat, elsősorban fénymásolat formájában beszerzi, őrzi és szolgáltatja. Hasonlóképpen kell kezelni a könyvekből, vagy könyvként kezelt dokumentumokból származó különlenyomatokat is.

A helyismereti részlegnek - az intézmény mindenkori anyagi lehetőségeinek figyelembe vételével - törekednie kell arra, hogy a gyűjtőkörbe tartozó, korábban megjelent műveket lehetőleg eredeti formájukban beszerze. Ezen kiadványokról másolat csak konkrét igény esetén készülhet.

Folyóiratok, hírlapok és egyéb időszak kiadványok

A helyismereti gyűjtemény e dokumentumtípusra épülő része alapvetően öt összetevőből áll:

17. sz. melléklet

- A helyi, vagy a város vonzáskörzetében terjesztett hírlapok és folyóiratok
- A könyvtár számára megrendelt országos terjesztésű és határainkon túl megjelenő hírlapok és folyóiratok helyismereti vonatkozású írásai. A periodikumok beszerzése és tartós megőrzése a felnőtt olvasószolgálat feladata.
- A könyvtár számára nem megrendelt országos terjesztésű és határainkon túl megjelenő hírlapok és folyóiratok helyismereti vonatkozású írásai. A részleg ezen írásokat cikk-kivágot, vagy másolat, elsősorban fénymásolat formájában szerzi be. A másolatok tartós megőrzése a helyismereti gyűjtemény feladata.
- A város területén régebben megjelent hírlapok és folyóiratok gyűjteménye. A dokumentumok e körét a részleg a könyvtár mindenkor anyagi lehetőségei szerint eredeti formájukban is beszerzi, a gyakorlatban azonban e kiadványok másolatai kerülnek be a helyismereti gyűjteménybe.

Zeneművek

A helyismereti gyűjtemény részére be kell szerezni minden, a gyűjtőköri alapelveknek megfelelő tartalmú nyomtatott zeneművet. E dokumentumok tartós megőrzéséről és használatba adásáról a hang- és video tár gondoskodik, a helyismereti részleg csupán meglétüket rögzíti. A korábban megjelent és valamilyen okból be nem szerzett nyomtatott zeneműveket másolat formájában kell beszerezni. E másolatok kezelése az eredetiben beszerzett dokumentumokéval azonosan történik.

Térképek

A részlegnek be kell szereznie a gyűjtőköri alapelveknek megfelelően minden Mágocsot és a környező településeket bemutató térképet. E dokumentumok egy példányának tartós megőrzéséről, egy példányának használatba adásáról a helyismereti részleg gondoskodik.

Metszetek, plakátok, röpiratok, aprónyomtatványok, valamint egyéb nyomdai sokszorosítványok

A helyismereti gyűjteménynek be kell szereznie a tartalmukban a gyűjtőköri alapelveknek megfelelő metszeteket, plakátokat, röpiratokat és egyéb aprónyomtatványokat, valamint egyéb nyomdai sokszorosítványokat legalább egy példányban. A kisnyomtatványokat tematikus rendszerezésben (intézmények, események szerint csoportosítva) önfeltáró módon kell a gyűjteményben elhelyezni. Tartós megőrzésükről a részleg gondoskodik.

Nem nyomdai úton terjesztés céljára előállított szövegrögzítések

kéziratok, fénymásolatok

A helyismereti részlegnek be kell szereznie minden, tartalmában a gyűjtőköri alapelveknek megfelelő gépiratot, fénymásolatot és egyéb technikával, kis felhasználói körnek kevés példányszámban sokszorosított, de publikus szövegrögzítést. Ezek egy példányának tartós megőrzéséről a részleg gondoskodik. A gyűjteménybe fénymásolat formájában kerül be minden, a gyűjtőkörbe tartozó, de valamilyen ok miatt eredeti formájában be nem szerzhető nyomdai, vagy nem nyomdai úton, terjesztés céljára előállított szövegrögzítés. Ezek tartós megőrzésére, használatba adására az eredeti dokumentum kezelésére vonatkozó szabályok érvényesek.

Képrögzítések: hang- és képrögzítések

fényképek, diák, képeslapok

A helyismereti gyűjteménynek be kell szereznie minden, a gyűjtőköri alapelveknek megfelelő

17. sz. melléklet

tartalmú, terjesztés céljára készített fénykép- és diafelvételt, valamint a városról készült képeslapokat.

A dokumentumok tartós megőrzéséről a részleg gondoskodik. A könyvtár által készített, vagy megrendelt fényképfelvételek esetén a negatívak megőrzéséről is gondoskodni kell. A dokumentumok csak kutatás céljára, olvasótermi használatra adhatók át az érdeklődőknek. Másolat készíthető róluk, de a szerződés alapján készített felvételek másolása előtt a szerzői jogi kérdéseket tisztázni kell.

filmek, videofilmek, CD, DVD-k

A fenti dokumentumtípusok a gyűjtőkör általános elvei alapján kerülhetnek be a helyismereti gyűjteménybe. Tartós megőrzésükre, használatba adásukra a mindenkori szerzői jogi szabályok az irányadóak.

Adatrögzítések

A részleg számára be kell szerezni, vagy hozzáférhetővé kell tenni minden, a helyismereti munkát segítő adatbázist és számítógépes szolgáltatást.

Hangrögzítések: hanglemezek, hangszalagok, cd-lemezek, hangkazetták

A fenti dokumentumtípusok a gyűjtőkör általános elvei alapján kerülhetnek be a helyismereti gyűjteménybe. Tartós megőrzésükre, használatba adásukra a mindenkori szerzői jogi szabályok az irányadóak.

ÖNKORMÁNYZATI RENDELETEK, TESTÜLETI ANYAGOK

Mind a helytörténeti kutatás, mind az állampolgári tájékozódás, és a közügyek intézése szempontjából fontos információforrást jelentő dokumentumok beszerzése elengedhetetlen. A testületi előterjesztéseket eredeti formában (papír alapanyagon), míg a képviselő-testületi ülésekről készült jegyzőkönyveket digitális formában (CD) kell beszerezni. A testületi anyagok feltárása, teljes digitalizálása önálló helytörténész beállításával lehetséges.

A helyismereti gyűjtemény feltárása:

- folyamatos, kurrens bibliográfiai feltárása cédulakatalógus formájában
- a cédulakatalógus „bedolgozása” a SZIRÉN könyvtári programmal épített számítógépes katalógusba,
- retrospektív katalóguskonverzió a könyvek és kéziratok vonatkozásában,
- helyi lapok analitikus bibliográfiai feltárása,
- önkormányzati rendeletek, testületi jegyzőkönyvek analitikus bibliográfiai feltárása

A GYŰJTEMÉNY ETO SZERINTI TAGOZÓDÁSA:

0. *Általános művek:* A tudomány és a kultúra általános kérdéseivel, a tudományos ismeretekkel általánosságban foglalkozó lexikonok, kézikönyvek és ismeretterjesztő művek válogatva. Az információ, a művelődés, kultúra, sajtó történetével foglalkozó kézi- és ismeretterjesztő könyvek. A könyvtárral foglalkozó szakirodalom segédkönyvtári szinten, segítve a középszintű szakmai oktatást is.
1. *Filozófia, pszichológia:* A lét-, szellem- és természetfilozófia; a pszichológia, logika, erkölcsstan, esztétika szaklexikonjai, klasszikusainak alapművei; kézikönyvei, ismeretterjesztő irodalma válogatva.

17. sz. melléklet

2. *Vallás, teológia*: a vallásfilozófia és vallástörténet lexikonjai, kézikönyve, ismeretterjesztő munkái válogatva. A nagy világvallások történetéről, értelmezéséről szóló szakirodalom; ezek szent könyvei válogatva. Kisegyházakról szóló ismeretterjesztő munkák, figyelemmel kísérve a városban is működő közösségeket.
Pedagógia: az óvodai és iskolai nevelést segítő művek válogatva.
3. *Társadalomtudományok*: a társadalomtudományok elméletéről és módszertanáról szóló néhány alapvető mű; a szociológia kézikönyvei, ismeretterjesztő munkák válogatva; statisztikai évkönyvek, zsebkönyvek válogatva; a politika, közgazdaságtan, jogtudomány, nevelés és oktatás szaklexikonjai, kézikönyvei válogatva, ismeretterjesztő munkák válogatva. A jogszabályok gyűjteményes kiadásai erős válogatással az avulás miatt, a tájékoztatást a kurrens kiadványokra kell építeni.
5. *Matematika és természettudományok*: általános természettudományi kézikönyvek és lexikonok; az egyes tudományágak (matematika, csillagászat, fizika, kémia, biológia stb.) szaklexikonjai, kézikönyvei válogatva, az ismeretterjesztő irodalom és példatárak, feladatgyűjtemények az alap- és középfokú ismereteket követve.
6. *Alkalmazott tudományok*: ezen tudományok (orvostudomány, mérnöki tudományok, technika, közlekedés, egészségügy, mezőgazdaság, háztartás, vegyipar, egyes iparágak, építőipar stb.) lexikonjai, kézikönyvei erős válogatással, a helyi gazdasági sajátosságokat figyelembe véve. Ismeretterjesztő szinten a természetes gyógymódokról, biogazdálkodásról szóló könyvek; mezőgazdaságnál a kistermelőknek szóló kiadványok; válogatva a szakácskönyvek, hobbytevékenységet segítő munkák.
7. *Művészetek, szórakozás, sport*: átfogó művészeti lexikonok, kézikönyvek válogatva, az egyes művészeti ágak történetét és stílusirányzatait tárgyaló kézikönyvek és ismeretterjesztő munkák válogatva; képzőművészeti albumok erős válogatással. A zene, film, színház ismeretterjesztő munkái; nagy alkotók, művészek életrajzai, önéletrajzai. A sport történetéről kézikönyvek, az egyes sportágak szabálykönyvei válogatva, ismeretterjesztő munkák válogatva.
8. *Nyelv és irodalom*: a nyelvtudomány kézikönyvei válogatva, a magyar nyelv története és nyelvtana, egyes nyelvek nyelvkönyvei és szótárai válogatva; az irodalomtudomány kézikönyvei válogatva, lexikonok. Az egyes népek irodalomtörténete, kiemelve a magyar nyelvű irodalom története. A szépirodalomból a világ- és a magyar irodalom klasszikusainak művei, a kortárs írók művei válogatva, a bestseller és ponyvairodalom válogatva, az olvasók igényeire is figyelemmel.
9. *Régészet, földrajz, életrajz, történelem*: szaklexikonok és kézikönyvek válogatva, az egyetemes és magyar történelem ismeretterjesztő könyvei válogatva, nagyobb hangsúlyt fektetve a magyarok történetére általában. Segíteni kell a középszintű oktatást az új szemléletű szakmunkák beszerezésével. Földrajznál az egyes országok; hazánk tájainak, városainak útikönyveire, az útleírásokra kell nagyobb hangsúlyt fektetni. Ország térképek válogatva, hazánk tájegységeinek, nagyobb városainak térképei.